

Γιατί λέμε «Jumbo»; Τα αεροπλάνα, τα παιχνίδια και η τραγική ιστορία του μεγαλύτερου ελέφαντα στον κόσμο

/ [Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός](#)



Ο Ρ. Τ. Barnum, ιδιοκτήτης του τσίρκου Barnum & Bailey Circus, αγοράζει τον διάσημο σε όλο τον κόσμο ελέφαντα Jumbo. Έχοντας πάρει το όνομά του από τη λέξη που χρησιμοποιούν στα σουαχίλι για τον αρχηγό (jumbe), ο νεαρός ελέφαντας ήταν ήδη μία δημοφιλής ατραξιόν, ένα κοινωνικό φαινόμενο, ο διασημότερος ελέφαντας του κόσμου. Εξαιτίας αυτού του ελέφαντα, μέχρι και σήμερα, συνηθίζουμε να χρησιμοποιούμε τη λέξη «jumbo» για οτιδήποτε μεγάλο.

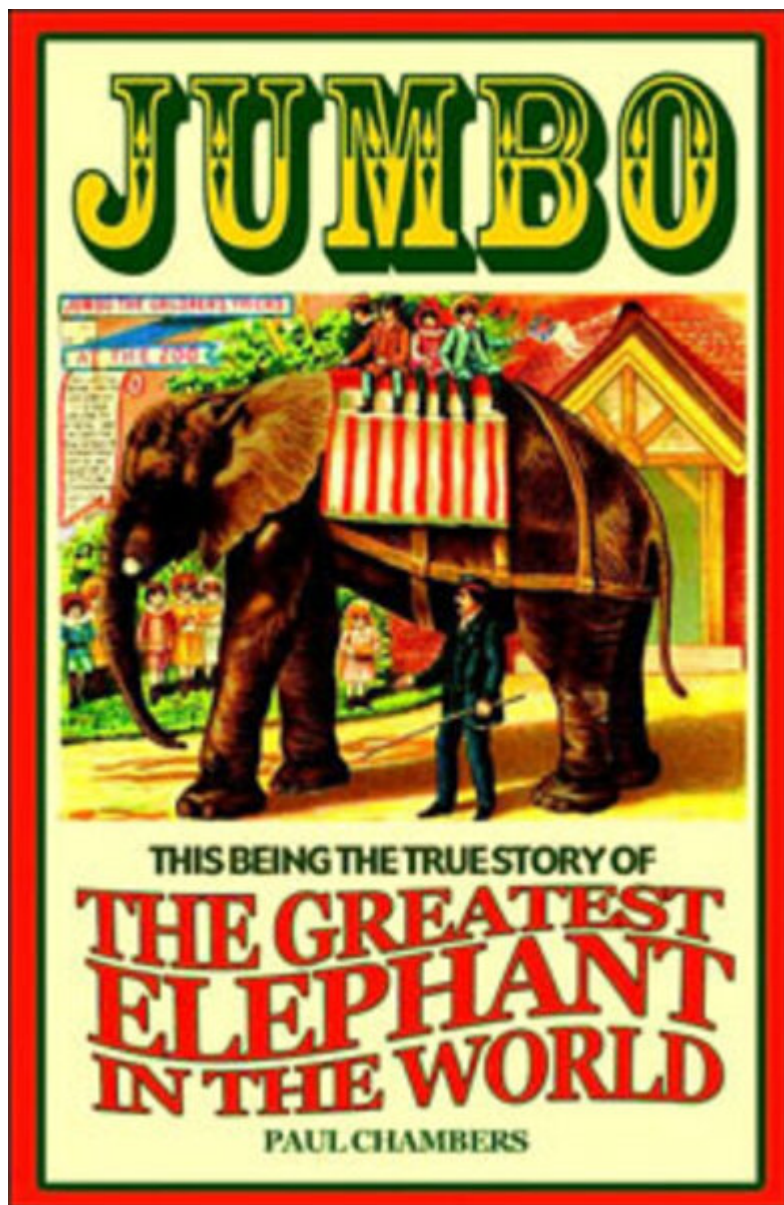


Στην Ελλάδα, είναι ταυτισμένη με τα ομώνυμα καταστήματα παιχνιδιών, όμως η λέξη «jumbo» χρησιμοποιείται σε όλο τον κόσμο αλλά και στη χώρα μας για οτιδήποτε είναι πολύ μεγάλο: Τα αεροπλάνα, τις γαρίδες, τις συσκευασίες που είναι τόσο τεράστιες ώστε συνήθως προορίζονται για επαγγελματική και όχι οικιακή χρήση.

Ελάχιστοι, όμως, γνωρίζουν τον αληθινό Jumbo πίσω από όλα αυτά και την τραγική ιστορία του.

Η ιστορία του Jumbo ξεκινά το 1862, κάπου κοντά στα σύνορα μεταξύ της Αιθιοπίας και του Σουδάν. Μωρό ακόμα, στον δεύτερο χρόνο της ζωής του, και έχοντας δει τη μητέρα του να σφαγιάζεται λίγους μήνες νωρίτερα, ο Jumbo βρίσκεται αιχμάλωτος, να κάνει το μακρύ ταξίδι για το Παρίσι.

Στον βοτανικό κήπο Jardin des Plantes, όπου άρχισε να εκτίθεται, τίποτα δεν προμήνυε ότι αυτός ο ελέφαντας θα γινόταν ο διασημότερος στον κόσμο. Μικρόσωμος ακόμα, βρόμικος και δυστυχισμένος, βρέθηκε στη σκιά δυο μεγαλύτερων ασιατικών ελεφάντων αλλά και δύο νεοφερμένων από την Αφρική.



Το 1865, ο Abraham Bartlett, διευθυντής του Ζωολογικού Κήπου του Λονδίνου, ήθελε διακαώς να προσθέσει στη συλλογή του έναν αφρικανικό ελέφαντα. Και ο Jumbo ήταν η ευκαιρία που αναζητούσε. Έπειτα από σκληρές διαπραγματεύσεις με τους Γάλλους, αντάλλαξε έναν ρινόκερο, ένα τσακάλι, δύο αετούς, ένα ζευγάρι ντίνγκο, ένα ποσούμ και ένα καγκουρό με τον νεαρό ελέφαντα, έστω και εάν δεν τον είχε καν δει από κοντά. Όμως όταν ο Jumbo έφτασε στο Λονδίνο, φάνηκε ότι οι Γάλλοι μάλλον είχαν κάνει ένα πολύ καλό deal: Ο ελέφαντας ήταν γεμάτος αρρώστιες, οι οποίες είχαν μολύνει το δέρμα του και είχαν σχεδόν «φάει» τα μάτια του.

Ο Matthew Scott, ο άνθρωπος που θα γινόταν ο φροντιστής του Jumbo και ο μοναδικός φίλος σε όλη τη ζωή του, έδωσε όλο του το είναι για να γιατρέψει τον ελέφαντα και να τον κάνει να σταθεί στα πόδια του. Έτσι, μέχρι την ενηλικίωση του Jumbo, το deal τω Βρετανών απέδωσε: Ο ελέφαντας είχε φτάσει τα 3,3 μέτρα

σε ύψος και τους 7 τόνους σε βάρος. Ήταν ο μεγαλύτερος αφρικανικός ελέφαντας σε αιχμαλωσία.

Έως τα τέλη της δεκαετίας του 1860, ο Jumbo είχε εξημερωθεί αρκετά ώστε να φορτώνεται ανθρώπους και να τους πηγαίνει βόλτα – με το αζημίωτο, φυσικά. Σε κάθε βόλτα, μπορούσε να μεταφέρει έως και οκτώ παιδιά.

Το τεράστιο ζώο δεν άργησε να γίνει διάσημο. Έως το 1882, όσο παρέμεινε στον ζωολογικό κήπο, υπολογίζεται ότι είχε κουβαλήσει στη ράχη του 1,25 εκατ. ανθρώπους, μεταξύ αυτών, τα παιδιά της Βασίλισσας της Αγγλίας και τους νεαρούς ακόμα Winston Churchill και Theodore Roosevelt.

Όμως, καθώς ο Jumbo μεγάλωνε, γινόταν όλο και πιο απρόβλεπτος και επιθετικός, με αποτέλεσμα ο Ζωολογικός Κήπος του Λονδίνου να αποφασίσει να τον πουλήσει στον Αμερικανό σόουμαν του τσίρκου, P.T. Barnum, το 1882.

**P.T. BARNUM'S GREATEST SHOW ON EARTH,
& THE GREAT LONDON CIRCUS COMBINED WITH**

THE GIANT AFRICAN ELEPHANT

JUMBO

JUMBO CHAINED.

JUMBO LEAVING THE LONDON CIRCUS.

JUMBO ON HIS TRAVELS.

JUMBO FORCED INTO HIS BOX.

JUMBO DRAWN UP BROADWAY.

LOADING JUMBO ON THE STEAMER.

THE REMOVAL OF THE BIGGEST ELEPHANT IN THE WORLD, WAS REMONSTRATED AGAINST BY THE WHOLE BRITISH NATION, & was accomplished in the face of seeming insurmountable objections. BARNUM refused to accept ONE HUNDRED THOUSAND POUNDS, as Ransome for him, but insisted the fulfilment of the Contract & Bonds.

SANGER'S ROYAL BRITISH MENAGERIE & GRAND INTERNATIONAL ALLIED SHOWS.

* LAST TOUR IN AMERICA - VISITS EUROPE NEXT * BARNUM, BAILEY & HITCHINSON, SOLE OWNERS. * DAILY EXPENSES \$4,800 REPRESENTING \$3,000,000 *

Ο Barnum ξόδεψε σχεδόν 30.000 δολάρια για να αγοράσει τον ελέφαντα και να τον

στείλει στην άλλη πλευρά του Ατλαντικού. Όμως έβγαλε αυτά τα χρήματα μόλις στις 10 πρώτες ημέρες, αφότου παρουσίασε τον Jumbo στο αμερικανικό κοινό. Όταν τελείωσε η πρώτη του σεζόν στο τσίρκο, ο ελέφαντας είχε φέρει έσοδα σχεδόν 2 εκατ. δολαρίων.

Όμως η φήμη του, του κόστισε την υγεία του. Οι εξαντλητικές περιοδείες στις ΗΠΑ και το απαιτητικό πρόγραμμα του τσίρκου αδυνάτισαν τον Jumbo. Το 1885, ο διασημότερος ελέφαντας του κόσμου σκοτώθηκε κάτω από ύποπτες συνθήκες, όταν τον χτύπησε ένα τρένο, καθώς οι άνθρωποι του τσίρκου προσπαθούσαν να τον φορτώσουν σε ένα βαγόνι. Σύμφωνα με κάποιες θεωρίες, ο Barnum είχε σχεδιάσει τον θάνατο του Jumbo για να καλύψει την κακή υγεία του και τις κατηγορίες για κακομεταχείριση.

Όπως και εάν έχουν τα πράγματα, η φήμη του Jumbo δεν πέθανε με τον θάνατο του γιγαντιαίου ελέφαντα. Το τσίρκο του Barnum συνέχισε να εκθέτει το δέρμα και τον σκελετό του για χρόνια. Όμως μια φωτιά που ξέσπασε το 1975 στο Barnum Museum of Natural History του Tufts University, όπου πλέον εκτίθετο ο ελέφαντας, είχε ως αποτέλεσμα να καεί το δέρμα του.

Αυτό που έχει απομείνει μέχρι και σήμερα είναι ο σκελετός αλλά και η ουρά του, την οποία είχε τραβήξει ένας φοιτητής τον καιρό της πυρκαγιάς, με αποτέλεσμα να φυλάσσεται έως τη σημερινή ημέρα με ασφάλεια στα αρχεία του πανεπιστημίου. Και βέβαια, το διάσημο όνομά του, το οποίο γνωρίζει όλος ο κόσμος, χωρίς όμως να έχει ακούσει ποτέ την τραγική του ιστορία.

Πηγή: moneyreview.gr